

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

30 жовтня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету КЛОЧКО А.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Я прошу всіх зайняти місця.

Шановні колеги, я хотів би привітати нашого колегу. У нашого члена комітету, народного депутата Олександра Качури народилася донечка. Прошу його привітати. *(Оплески)* Тому комітет розширюється трошки у нас.

Сьогодні ми продовжуємо працювати за системою "Електронний комітет". Прошу вас, колеги, активувати електронні картки. Прошу в слоти вставити картки до появи помаранчевого кольору.

Також прошу взяти до уваги, що якщо з поважних причин ви повинні залишити засідання комітету і більше не повертатися, просимо виймати вашу електронну картку, щоб ми могли завершувати в кворумі наше засідання. Система не повинна рахувати вас як присутнього на засіданні під час подальшого розгляду питань, оскільки підрахунок голосів має відбутись за кількістю присутніх на засіданні членів комітету.

Колеги, на засіданні присутні у нас більше половини від затвердженого Верховною Радою України складу його членів. Відповідно до Закону України "Про комітет Верховної Ради України" засідання комітету є повноважним. Розпочинаємо засідання.

Чи ознайомились ви всі з порядком денним? Якщо всі ознайомились, пропоную переходити до голосування через електронну систему "Електронний комітет". Пропонується прийняти порядок денний за основу. Прошу поставити голосування.

За – 26, проти – 0, утрималися – 0. Рішення прийнято.

Колеги, від одного з авторів законопроекту про всеукраїнський та місцеві референдуми за народною ініціативою (реєстраційний номер 1123), народного депутата Василя Німченка, надійшло звернення з проханням про перенесення розгляду цього законопроекту на одне з наступних засідань комітету? Прошу надати... Олександр Корнієнко, слово вам з цього приводу, по референдуму. Загоруйко? Прошу, Аліна Загоруйко.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Я думаю, що ми можемо дослухатися до прохання Німченка і перенести розгляд його законопроекту на інше засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, пропонується прийняти порядок денний в цілому з урахуванням пропозиції Василя Німченка про перенесення розгляду законопроекту за реєстраційним номером 1123 на одне з наступних засідань комітету та Аліни Загоруйко про розгляд... Організаційні питання, да, у нас? І, Олександр Корнієнко, слово, прошу.

КОРНІЄНКО О.С. Підтримуємо. Тільки я думаю, що правильно буде, що пропозиція все-таки члена комітету має бути, Тобто, що може бути як пропозиція від нас і Загоруйко перенести...

_____. Ви про лист Мін'юсту скажіть.

КОРНІЄНКО О.С. Що?

_____. Про лист Мін'юсту, який надійшов.

КОРНІЄНКО О.С. А, це треба внести в порядок денний?

_____. Це зараз! Це зараз!

КОРНІЄНКО О.С. Да, добре. І у нас ще є пропозиція внести в порядок денний щодо листа від Міністерства юстиції щодо створення дуже важливої комісії, яка стосується державних символів, з розробки законопроекту про державні символи. От вони два звернулись з листом і створюють робочу групу щодо цього. Пропонуємо включити в пункт "Різне" пункт щодо розгляду цього листа і визначення кандидатур з числа членів комітету, які будуть включені до складу цієї робочої групи. Я готовий доповісти з цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє.

Шановні колеги, пропонується ще раз прийняти порядок денний в цілому з урахуванням пропозицій Василя Німченка та Олександра Корнієнка. Переходимо до голосування. Прошу підтримати і проголосувати. Прошу поставити голосування.

За – 27, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до питань порядку денного: проект Закону про місцевий референдум (реєстраційний номер 1221) автор народний депутат Дмитро Шпенюв.

Доповідає заступник голови комітету, голова підкомітету Загоруйко Аліна Леонідівна.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Дякую.

Доброго дня, шановні присутні, шановний головуючі! За дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні проект Закону України про місцевий референдум (реєстраційний номер 1221), внесений народний депутатом України Шпенювим.

У цілому підтримуючи ініціативу автора законопроекту, вважаємо за

необхідне зазначити таке. В законопроекті пропонується визначити, що консультативний місцевий референдум проводиться у передбаченому цим законом порядку з ініціативи сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради, Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Верховної Ради України з метою з'ясування думки членів територіальних громад стосовно вирішення питань місцевого значення та інших питань, віднесених до компетенції органів державної влади та органів влади Автономної Республіки Крим, стосовно окремих територіальних громад.

Варто звернути увагу на те, що повноваження Верховної Ради України визначені Основним Законом України. Так, статтею 85 Конституції України визначено обсяг повноважень Верховної Ради України, в тому числі передбачено, що Верховна Рада України здійснює також інші повноваження, які відповідно до Конституції України віднесені до її відання. Зокрема, пунктом 2 частини першої статті 85 Конституції України передбачено, що до повноважень Верховної Ради України належить питання: "призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 цієї Конституції".

Враховуючи зазначене, наділення Верховної Ради України додатковими повноваженнями щодо ініціювання консультативного місцевого референдуму, вочевидь, може потребувати внесення змін до Конституції України і не може бути врегульовано лише на рівні цього закону.

Разом з тим, маємо зазначити, що на комітет надійшли висновки, зокрема Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, де ГНЕУ висловлює низку зауважень до законопроекту, зокрема, звертає увагу на те, що під час підготовки проекту не було належним чином враховано європейські стандарти законодавства про референдуми, звертає увагу на невідповідність використаної в окремих положеннях законопроекту термінології і ще багато-багато інших зауважень. І згідно з узагальнюючим висновком, за результатами розгляду в першому читанні законопроект

вважають доцільним повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Разом з тим, мушу зазначити, що є висновки Міністерства фінансів України, де Мінфін висловлює зауваження до законопроекту і зазначає, що оскільки суб'єктом права законодавчої ініціативи не подано фінансово-економічного обґрунтування, відповідно до вимог частини першої статі 27 Бюджетного кодексу, і у зв'язку з відсутністю показників для обрахунку відповідних положень законопроекту, Мінфін позбавлений можливості спрогнозувати обсяг додаткових видатків з державного та місцевих бюджетів.

Також в нас є висновок Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування, Асоціації міст України із зауваженнями до законопроекту, так само висновок Асоціації органів місцевого самоврядування, Асоціації об'єднаних територіальних громад. Також погоджується асоціація з висновком ГНЕУ і вважає за доцільне повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України у своєму науково-консультативному висновку також звертає увагу на ряд недоліків, які містить вказаний законопроект. До нас також надійшов висновок Всеукраїнської громадської організації "Опора", де зазначається, що законопроект не відповідає Конституції України і міжнародним стандартам у сфері референдуму, і рекомендує відхилити законопроект.

Колеги, заслухавши інформацію підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії, яке вчора у нас відбулося, взявши до уваги висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, з'ясувавши позицію народних депутатів України - членів комітету, а також запрошених на засідання осіб, комітет пропонує ухвалити наступне рішення: рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту

Верховної Ради України проект Закону України про місцевий референдум (реєстраційний номер 1221), внесений народними депутатами України Шпенюком, за наслідками розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Автор законопроекту не прийшов і не подавав свою заяву, щоб без нього не розглядати даний законопроект. Чи бажають виступити з даного питання члени комітету?

Прошу, Олександр Качура. Потім – Віталій Безгін. Прошу.

КАЧУРА О.А. Олександр Качура, заступник голови комітету. Насправді я передивився, я за попередньою професією адвокат, тут дуже багато в тексті законопроекту неузгодженостей. Тому я думаю, що у автора законопроекту є можливість доопрацювати, він доопрацює, проконсультується, можливо, ще з колегами і вже більш такий готовий документ подасть уже на розгляд комітету, тому що референдуми – це надзвичайно важливе питання і ми не можемо так от, на поспіхах, приймати такі важливі, ще раз, нормативні акти, як Закон про референдум, будь то місцевий чи всеукраїнський. Тому прошу підтримати пропозицію профільного підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віталій Безгін, прошу.

БЕЗГІН В.Ю. Віталій Безгін, фракція "Слуга народу". Так, я підтримую, звісно, позицію, що озвучила пані Аліна. Єдине, що, напевно, я більш радикально, в порівнянні з колегами, дивлюся на даний законопроект і у мене немає переконання, що навіть після доопрацювання з нього може щось об'єктивно вийти. Я просто хочу зауважити на кількох важливих аспектах,

які в нього закладені, саме ідеологічно, крім того, що він не відповідає Конституції.

Даний законопроект передбачає закріплення проведення місцевого референдуму як обов'язкової складової для перейменування населених пунктів та здійснення будь-яких адміністративно-територіальних змін. Тобто по суті це можливість заблокувати реформу децентралізації, якою обіймається наш комітет.

Так само в ньому незрозумілим є правовий статус територіальних комісій і обмежується роль міжнародних спостерігачів. Не прописані повноваження органів місцевого самоврядування. Тобто, на мій погляд, даний законопроект насправді покликаний суто політичними мотивами, що не має нічого спільного з питанням взагалі референдумів і саме Закону про місцевий референдум. Попри те, що наша фракція безпосередньо підтримує ідею народовладдя, даний проект, ну, не має жодних перспектив і не має бути підтриманий цим парламентом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Дмитро Гурін. У мікрофон, будь ласка.

ГУРІН Д.О. Щодо цього законопроекту. В європейських країнах є класична форма місцевого референдуму, яка називається плебісцит. І вона присвячена зміні функціонального призначення території. Багато хто міг чути, були і великі такі проекти, коли в європейських містах там будували вокзали і мешканці були проти. І ось, плебісцит – це є форма управління містом.

В цьому законопроекті, я дивлюсь, він суто політичний. І він буде підштовхувати місцеві... органи місцевого самоврядування до політичних дій на цьому референдумі. І хотілось, щоб у нас... ну, ми трохи узгодили позиції з європейськими нашими країнами-партнерами, ми ж туди йдемо, і дивились на місцеві референдуми не як на можливість політичних якихось,

сепаратистських історій, а як на інструмент. Для того, щоб мешканці реалізовували свою владу над містами, де вони живуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще бажаючі виступити? Якщо ні, з числа запрошених є бажання?

Шановні колеги, тоді є пропозиція. Пропонується пропонувати Верховній Раді України проект за реєстраційним номером 1221 за наслідками розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання і визначити співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України заступника голови комітету Аліну Загоруйко.

Переходимо до голосування через систему "Електронний комітет".
Прошу поставити на голосування. Прошу підтримати.

За – 24, 1 – утримались, не голосувало – 2. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання. Проект Закону про всеукраїнський референдум (реєстраційний номер 2182), автори: народний депутат Юлія Тимошенко, Сергій Соболев, Вадим Івченко, Олександр Абдулін. Координує та доповідає у нас заступник голови комітету, голова підкомітету Загоруйко Аліна Леонідівна. Прошу.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Дякую.

Шановні колеги, пропонуємо вам до розгляду проект висновку про проект Закону України про всеукраїнський референдум. За дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні проект Закону України про всеукраїнський референдум (реєстраційний номер 2182), внесений народними депутатами України Тимошенко, Соболевим, Івченком, Абдулінін.

Законопроектом даним запропоновано визначити правові засади, організацію та порядок проведення всеукраїнського референдуму, порядок фінансового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення проведення всеукраїнського референдуму, агітації всеукраїнського референдуму, визначити правові наслідки всеукраїнського референдуму в залежності від його виду, порядок оскарження рішень, діючої бездіяльності, які стосуються процесу референдуму.

Також для реалізації мети законопроекту суб'єктами права законодавчої ініціативи запропоновано внести зміни до Кодексу адміністративного судочинства України, законів України таких як "Про Конституційний Суд України" та "Про запобігання корупції".

Аналізуючи положення законопроекту, Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування виходить з такого. Відповідно до пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються організація і порядок проведення виборів і референдумів. За Основним Законом України носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії.

Згідно з частиною першою статті 38 Конституції України громадяни мають брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Всеукраїнський референдум призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їх повноважень, встановлених Конституцією України. Всеукраїнський референдум проголошується за народною ініціативою на вимогу не менше як 3 мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менше як у двох третинах областей і не менше як по

100 тисяч підписів у кожній області. Виключно всеукраїнським референдумом вирішується питання про зміну території України.

В цілому, друзі, хочу зазначити, що комітет підтримує ініціативу авторів законопроекту. І, проаналізувавши всі три законопроекти, які до нас надійшли, ми бачимо, що саме цей законопроект, він є найбільш таким ґрунтовним і системним, але, разом з тим, і він містить ряд недоліків. Серед них: пропозиція авторів законопроекту стосовно здійснення Президентом України перевірки щодо відповідності Конституції України питання, яке пропонується винести на Всеукраїнський референдум за народною ініціативою, не узгоджується зі статтею 106 Конституції України, якою визначено обсяг повноважень Президента України. Також положення законопроекту стосовно звернення Президента України до Конституційного Суду України про надання висновку щодо відповідності Конституції України питання, яке пропонується для винесення на всеукраїнський референдум, лише за наявності сумнівів Президента, тобто таке необов'язкове звернення до Конституційного Суду України обмежує повноваження Конституційного Суду України щодо здійснення ним превентивного конституційного контролю, передбаченого Конституцією України.

Також маємо висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, де висловлено низку зауважень щодо даного законопроекту, зокрема, стосовно форми прийняття нової редакції Конституції України щодо до механізму контролю питання всеукраїнського референдуму, щодо його відповідності Конституції України. Формулювання тексту питання для референдуму, переліку питань, винесення яких на Всеукраїнський референдум не допускається.

Також Головне управління звертає увагу на присутні у тексті законопроекту деякі прогалини в правовому регулюванні питань організації та проведення всеукраїнського референдуму.

І висновок ГНЕУ говорить про те, що за результатами розгляду в першому читанні законопроект потребує доопрацювання.

Разом з тим, маємо висновок Міністерства фінансів України, який говорить про те, що реалізація законопроекту потребуватиме значних видатків з державного бюджету в разі призначення всеукраїнського референдуму на його підготовку та проведення. Законопроект не відповідає вимогам статті 27 Бюджетного кодексу України в частині необхідності подання суб'єктом права законодавчої ініціативи до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, фінансово-економічних обґрунтувань.

А також є висновки асоціацій, висновки Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України, висновок громадянської організації "Опора". Всі ці висновки говорять про те, що даний законопроект містить низку недоліків, і пропонують повернути автору на доопрацювання.

Також вчора ми заслухали інформацію на підкомітеті з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії. Взявши до уваги до висновок ГНЕУ, з'ясувавши позицію народних депутатів України - членів комітету, пропонуємо ухвалити таке рішення: рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про всеукраїнський референдум (реєстраційний номер 2182), внесений народними депутатами України Тимошенко, Соболевим, Івченком, Абдулліним, включити до порядку денного другої сесії та за наслідками розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Аліно.

Чи є автори законопроекту? У нас є уповноважені, так. Усенко-Чорна Жанна Іванівна, вірно?

УСЕНКО-ЧОРНА Ж.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу вас тоді до сцени, до трибуни. Регламент 3 хвилини поставте, будь ласка.

УСЕНКО-ЧОРНА Ж.І. Доброго дня, шановні народні депутати, шановні присутні! Я хотіла б звернути увагу, що Закон про всеукраїнський та місцеві референдуми колись, у 1991 році, був одним із перших законів нашої незалежної держави. І саме завдяки цьому закону відбулася Україна як незалежна і суверенна держава, тому що саме на всеукраїнському референдумі було стверджено нашу державність.

Шановні колеги, я хотіла б також звернути увагу, що та правова прогалина, яка існує в законодавстві уже впродовж півтора року, коли український народ не має можливості ініціювати проведення референдуму, власне нівелює Україну як правову державу. Вона ця прогалина заблокувала можливість українського народу вирішувати найважливіші питання свого життя шляхом безпосереднього волевиявлення на всеукраїнському референдумі.

Ми детально ознайомилися із зауваженнями науково-експертного управління. Не хочу вдаватися до реклами свого попереднього досвіду, але буквально по пунктам, якщо народним депутатам України, членам комітету буде цікава експертна точка зору, ми можемо спростувати всі без виключення висновки науково-експертного управління.

Досить дивним видається зауваження Міністерства фінансів стосовно видатків, які необхідні будуть на референдум. Сам законопроект не потребує жодних видатків. Видатки будуть необхідні тільки у разі призначення референдумів. Здається, це абсолютно зрозуміло.

Шановні колеги, даний законопроект був підготовлений в тому числі і за моєю участю. За результатами опрацювання, узагальнення багаторічного

усіх проблем, усіх практичних аспектів, які виникають у площині безпосереднього правозастосування, я вас запевняю, що всі рішення Конституційного Суду... Можна продовжити? Всі рішення Конституційного Суду, всі рекомендаційні висновки міжнародних організацій, які опрацьовували питання проведення референдумів, враховані у цьому законопроекті, його можна вдосконалювати.

Питання його відхилення, безумовно, на мій погляд, є питанням політичної доцільності. Тому я вважаю, що даний законопроект враховує абсолютно всі питання, які необхідні і потрібно було вирішити, і може бути прийнятий за основу, з тим щоб пропозиції народних депутатів під час його доопрацювання до другого читання були враховані і нарешті народ України отримав закон, на який він давно очікує.

Дякую за увагу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Жанна Іванівна. Дякую за регламент. Прошу повертатися до місця. Чи...

УСЕНКО-ЧОРНА Ж.І. Хотіла передати зауваження до висновку науково-експертного управління, щоб народні депутати теж могли ознайомитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Чи бажають виступити з даного питання члени комітету? Прошу Альона Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую, колеги.

Я спробую коротко. Дійсно, ви знаєте, мені здається, що склалася ганебна ситуація, коли у нас прогалина ця в законодавстві України і у можливості ініціювати всеукраїнський референдум, вона затягнулася достатньо ганебно довго. Насправді є висновки Ради Європи і звернення до

членів країн Ради Європи про те, що мають бути механізми ініціювання громадських обговорень, всеукраїнських референдумів, ці механізми мають бути закріплені в законодавстві, і тим самим ми не дотримуємося наших і міжнародних вимог, і взагалі міжнародних стандартів демократії і правової країни.

До того ж, я повторю те, що я казала на підкомітеті, у нас була дуже хороша, плідна дискусія на підкомітеті з приводу того, що, відкриваючи, наприклад, сайт "Слуги народу" партійний і відкриваючи програму партії "Слуга народу", в першому пункті я бачу обіцянку зробити очищену, оновлену, відповідальну владу. І в третій частині цього пункту якраз і написано: ми, із "Слуги народу", запровадимо механізми впливу громадян на рішення влади через референдуми. Тобто це, очевидно, дуже важлива історія, і насправді цей законопроект Президент Зеленський обіцяв подати один з найперших. Я розумію, що йде підготовка за законопроектом, але мені б хотілося, щоб ми також як комітет приймали участь у цій підготовці і взагалі, мабуть, виступали як профільний комітет базою для підготовки таких законопроектів.

Тому, на мою думку, дійсно законопроект, який поданий від представників моєї фракції, "Батьківщина", 2182, він дуже детально, досконало і непогано виписаний. На підкомітеті ми це проговорювали, і дякую голові підкомітету за те, що це зазначила.

Науково-експертне управління до цього законопроекту висловило багато зауважень, але при цьому не сказало повертати на доопрацювання, а сказало про те, що законопроект дійсно потребує доопрацювання, як будь-який інший законопроект, системний, глобальний, великий, і як буде потребувати доопрацювання будь-який інший законопроект про всеукраїнський референдум.

Крім того, експерти на підкомітеті і представники від "Опори" також зазначили, що, не дивлячись на те, що у них є застереження юридичного характеру, вони вважають, що цей законопроект можна було б взяти за

основу і на його базі, на базі комітету нашого профільного доопрацьовувати ті речі, які потребують доопрацювання.

Насправді, якщо ви почитаєте зауваження Науково-експертного управління, то досить детально і досконало написані плюси цього законопроекту. Визначення тих речей, які не можуть бути, наприклад, предметом всеукраїнського референдуму, і нам важливо це визначати. Але визначення тих речей, які мають бути, як це має бути, бо на сьогодні можливості зробити всеукраїнський референдум, його ініціювати немає. А, звичайно, цю можливість ми маємо мати.

Тому я би просила наш комітет максимально системно починати впливати на такі речі законодавства і на їх базі доопрацьовувати бачення нашого комітету по всеукраїнському референдуму.

І останнє. Повторюся теж щодо зауваження Міністерства фінансів. Будь-який референдум буде потребувати державних видатків, це зрозуміло, але точно не ініціювання цього референдуму. Тому процедура ініціювання, яка прописана, таких видатків потребувати не буде.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Корнієнко, прошу.

КОРНІЄНКО О.С. Тут зазначили нашу фракцію, я скористаюсь негласним правом на репліку. Дійсно, ми обіцяли,- і ми це зробимо, але ми говорили завжди не лише про референдум, референдум – це лише частина, один з інструментів, ми говорили про народовладдя, про те, щоб збільшити доступ людей до прийняття рішень повз делеговану владу. У нас в Конституції є такий термін "безпосередня демократія" ще, він теж дуже важливий, треба його починати законодавчо розшифровувати і врегульовувати. Ця робота дійсно ведеться, поки що вона ведеться на рівні консультацій нашої партії, нашої фракції із тими фахівцями, які в Україні в

цьому напрямку працюють, це в першу чергу інститут прямої демократії так званий.

І, звичайно, коли ми вийдемо на рівень напрацювання текстів законопроектів, я думаю, що наш комітет, зрозуміло що, буде головним, і ми обов'язково всіх членів комітету будемо залучати бажаючих до цієї роботи, для того щоб вона максимально широко проводилась.

Також хотів би зазначити, що політично ми розуміємо зараз потреби однієї з політичних сил терміново приймати Закон про референдум. Але це не пов'язано з питанням врегулювання саме сфери референдумів, це пов'язано з питанням врегулювання іншого ринку, який займається... інший комітет цим ринком. Це про землю зараз я кажу, про ринок землі. І про те, що є політична сила, яка вимагає послідовно через референдум це рішення приймати.

І наша позиція, зокрема, політично більше, це вже не щодо закону, а щодо цієї політичної ситуації, що давайте не будемо для вирішення однієї проблеми терміново займатися створенням цілої законодавчої бази щодо референдуму. В тих проектах закону про народовладдя, який ми обговорювали, там є і референдум, і відкликання депутатів, і різні інші цікаві форми, і місцеві опитування, і так далі, і так далі. І я думаю, що ми обов'язково найближчим часом, до наступної сесії, це все пропрацюємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віталій Безгін, прошу.

БЕЗГІН В. Ю. Дякую.

Я коротко. Насправді я трохи продовжу тези Олександра Корнієнка. Дійсно, наша партія не відмовляється від своїх обіцянок. І дійсно, як пані Альона зазначила, у нас дуже продуктивно пройшла дискусія на засіданні підкомітету. І нема сумнівів в тому, що на основі комітету, в тому числі в

щільній співпраці представників різних фракцій має бути розпочата робота над комплексним питанням народовладдя.

Що стосується законопроекту 2182, ми зазначали це і на підкомітеті, він, власне, однозначно кращий за той законопроект, який ми сьогодні не розглядали через відсутність автора, але все ж таки там, дійсно, є положення, які суперечать Конституції, які зокрема стосуються і додаткових повноважень Президента України. Тому просив би підтримати позицію, що озвучила Аліна Загоруйко, і все ж таки рекомендувати відправити законопроект на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу, Олександр Качура.

Дякую, Віталій Безгін.

КАЧУРА О.А. Олександр Качура, фракція "Слуга народу". Ну от шановна Альона Іванівна сказала, що у нас в програмі партії було питання стосовно референдуму.

У нас також ще було питання, наприклад, як і зняття депутатської недоторканності, скорочення чисельності народних депутатів, Закон про імпичмент Президента. Я хочу сказати, що саме ці ж питання були з 96-го року у партії "Батьківщина", БЮТ, "Блок Юлії Володимирівни" протягом всіх цих скликань з другого скликання. Тобто і нам тепер доводиться це все реалізовувати. І ми будемо послідовно реалізовувати програму нашої партії.

Також ми ввели зараз таке поняття як право законодавчої ініціативи шляхом подання народом України законодавчих актів. Тобто ми зараз над цим питанням працюємо. А я думаю, що оскільки шановна мною і багатьма нашими колегами, думаю, безпосередньо автор цього законопроекту – Тимошенко Юлія Володимирівна, вона може ще, так як вона є депутатом уже з другого скликання по дев'яте скликання, вона, ще, думаю... Нас сварили за "турборежим", думаю, що команда "Батьківщини" доопрацює законопроект.

Або спільно з нашою фракцією вже напрацює консолідований законопроект, який буде влаштовувати все суспільство і, дійсно, відкривати всі можливі такі інструменти народовладдя.

Тому прошу зараз підтримати пропозицію профільного підкомітету і в подальшому долучитися до спільної роботи над спільним, консолідованим, одним сильним законопроектом, який врегулює це питання раз і назавжди і зацементує його вже на наступні покоління.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє.

Чи є ще бажаючі виступити з даного законопроекту? Так, прошу, прошу бажаючі. Прошу до слова.

КУЖЕЛЬ О.В. Дякую. Олександра Кужель народний депутат трьох скликань. Тому що тут у вас плутають, хто скільки скликань народний депутат.

Тут присутні два народні депутати першого скликання, які приймали Закон про референдум, ще коли не була незалежною Україна, в 1991 році. От вони поважали розуміння народовиявлення, тому що це найважливіша форма, яку ми представляємо в парламенті. Я представник другого скликання, я одна в залі, яка була присутня, коли вночі приймалася Конституція. Так от, в Конституції нема тлумачення, що народовладдя можна замінити словами, які ви придумаете, як це замінити слова "проведення референдуму". І фракція "Батьківщина" подала цей законопроект не з-за ринку землі, його не може бути, ви не маєте права нарушати Конституцію, а не відсутність Закону про референдум. Це питання і миру, це питання, які розділяють суспільство для того...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надайте слово завершити.

КУЖЕЛЬ О.В. ...на мітинги і майдани, а виходили на референдум. І те, що я зараз почула, і зняття місцевих референдумів, які потрібні як можливість розмови з громадою, і неприйняття системного законопроекту, простите, черт был в последних словах: "давайте разом з нашою фракцією". Тобто інша фракція не має права провести будь-який закон, якщо нема соавторства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас всі бажаючі висловитися. Тому...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви ж уже виступали. Чи ще є щось?

УСЕНКО-ЧОРНА Ж.І. Відносно зауважень, які прозвучали по законопроекту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте хвилину, будь ласка. Мікрофон включіть, будь ласка, з місця, хвилинка.

УСЕНКО-ЧОРНА Ж.І. Дякую за надане слово. Шановні народні депутати-члени комітету, безпосередньо по предмету відання, який відноситься до компетенції народних депутатів-членів саме цього комітету: стосовно повноважень Президента України. Дуже раджу прочитати рішення Конституційного Суду від 27 березня 2000 року. Там Конституційний Суд звернув увагу, що і до повноважень Президента України, і Центральної виборчої комісії відноситься питання превентивного конституційного контролю щодо предмету питання, яке виноситься на референдум. Будь ласка, ознайомтесь, це допоможе вам у роботі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, враховуючи те, що всі думки були висловлені, пропонується рекомендувати Верховній Раді України проект за реєстраційним номером 2182 включити до порядку денного другої сесії та за наслідками розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання, визначивши співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні заступника голови комітету Аліну Загоруйко. Переходимо до голосування через систему "Електронний комітет". Прошу включити голосування.

За – 23, проти – 1, утрималось – 4. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання: проект Закону про внесення змін до деяких законів України (реєстраційний номер 2260), народні депутати: Альона Шкрум, Віталій Безгін, Мар'яна Безугла, Олександр Корнієнко. Доповідає голова підкомітету Корнієнко Олександр Сергійович.

Прошу, вам слово.

КОРНІЄНКО О.С. Шановні колеги, шановний головуючий, народні депутати, шановні запрошені, зокрема шановні представники профспілки державних службовців! Перш за все хотів би привітати нас усіх з тим, що у нас сьогодні, здається, вперше всі члени комітету є присутні – 28 з 28-ми. Вже було таке, да? Я вперше відмітив. Це дуже обнадіює, що ми будемо активно працювати.

Отже, сьогодні на своєму засіданні підкомітет розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України (реєстраційний номер 2260) поданий народними депутатами України: Шкрум, Безгіним, Безуглою, Корнієнком, та ухвалив рішення запропонувати комітету рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини першої статті 23 Регламенту включити зазначений законопроект до порядку денного другої сесії

Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Я думаю, ви всі мали можливість ознайомитися з цим законопроектом, він фактично продовжує справу, розпочату нашими колегами в минулому скликанні щодо реформи державної служби, і те, що ми продовжили Законом про очищення влади, 1066 той самий, це гармонізація всього законодавства, пов'язано з державною службою, щодо інших органів державної влади, де теж є державна служба, там внесення змін до багатьох законів, що стосується спеціалізованих різних органів, агенцій, судів, там апаратів судів і так далі.

Отже, ми рекомендуємо запропонувати комітету рекомендувати Верховній Раді відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту проект даного закону за наслідком розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Також просимо запропонувати комітету рекомендувати Верховній Раді України врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту. Пропонуємо запропонувати комітету звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту про необхідність внесення пропозицій, поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту. Пропонуємо визначити співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народного депутата України, голову підкомітету з питань організації

державної влади, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, державних символів та нагород Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Корнієнка Олександра Сергійовича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійович.

Чи бажають виступити з даного питання члени комітету? Так, прошу. Члени спочатку комітету. Є? Альона Шкрум, прошу.

ШКРУМ А.І. Звісно. Колеги, я трошки поясню історію цього законопроекту, звідки він з'явився.

Цей законопроект, принаймні його велика частина, він дійсно залишився з попереднього скликання, коли не було політичної волі у коаліції його прийняти. Він був зареєстрований майже всіма членами цього ж комітету в минулому скликанні під номером 4526, вдумайтеся, в 2016 році. І з вересня 2016 року, коли він був розглянутий і підтриманий всіма членами комітету, як би попереднього скликання нашого з вами, він, на жаль, лежав і не був прийнятий ні в першому, ні в другому читанні. Чому? Тому що він намагається просувати реформу державної служби в інші державні органи.

На сьогодні у нас є дві паралельні державні служби. Є правила, процедури і розділення політики від державної служби, принаймні спроба розділити політику від державної служби, в Кабміні, в центральних органах виконавчої влади, але не внесені зміни до інших законів України, кожен з яких має своє окреме законодавче врегулювання. Це так звані незалежні наші регулятори: це Антимонопольний комітет, Рахункова палата, Центральна виборча комісія, державні архівні установи, Рада національної безпеки і оборони і інші державні... і Рада з питань телебачення і радіомовлення, і інші так звані незалежні регулятори. Вони всі мають свої окремі закони, і тому

вони потребують змін до своїх окремих законів саме в частині розділення того, що є політичні призначення. Голови і керівники цих органів, які не обираються за конкурсом, а голосуються або Верховною Радою, або призначаються за поданням чи Прем'єр-міністра, чи Президента, а є люди, які мають керувати державною службою і бути професійними, фаховими, кар'єрними державними службовцями, не бути членами політичної партії і не змінюватися з кожною владою. Наприклад, в міністерствах це мали б бути секретарі, а в таких органах, як Антимонопольний, Рахункова палата, це мають бути керівники державної служби, яким заборонено бути членом політичних партій або якимось впливати на вибір громадян під час виборів. І саме з цим був пов'язаний цей законопроект. Я рада, що ми нарешті до нього повертаємося. І я сподіваюсь, що у цієї Верховної Ради буде і можливість, і бажання цю частину реформи, принаймні законодавчо, завершити, а далі вона вже має імплементуватися в реальне життя.

Також ми додали за погодженням і зі "Слугами народу", і з Каміном сюди норми щодо так званої діджиталізації – електронної форми звернень громадян і інших питань, які переводять письмову форму звернень та відповіді на звернення в електронну форму, і мають спростити цей порядок.

Є частина застережень до деяких положень, зрозуміло, в Науково-експертного управління, і я думаю, що ми технічно будемо їх правити під час другого читання.

Крім того, я би просила також надати слово представникам Рахункової комісії, які тут присутні, вони мають теж технічні застереження, зауваження, які вони мають сказати під стенограму. Я впевнена, що ми ці зауваження знову ж таки до другого читання врегулюємо. А так буду просити колег підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, шановна Олена.

З членів комітету всі висловили свої думки? Тоді перейдемо до

запрошених. Прошу представлятися і взяти слово.

ДРАП'ЯТИЙ Є.М. Федерація профспілок України, Драп'ятий Євген, заступник голови федерації. Шановний пане Андрію, шановні депутати, ми вам щиро дякуємо за те, що ви сьогодні запросили на засідання. І хочу сказати, що нами проаналізовано даний законопроект, зокрема ті зміни, що стосуються обмеження законодавства про профспілки на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, спрощення порядку звільнення з державної служби та інше.

Ми висловлюємо позицію щодо його неприйнятності, оскільки ним порушуються норми ратифікованих Україною міжнародних договорів, Конституції України та чинного законодавства. Проектом пропонується внести зміни до статті 3... Півхвилини, так?

Значить, що я хочу сказати. Значить, України ратифікувала в 56-му році міжнародну Конвенцію 87-му, де передбачається, що працівники та роботодавці без будь-яких на то обмежень мають право створювати свої організації. Стаття 36 Конституції теж дає, стаття 22 Конституції забороняє обмежувати. Стаття 9 Конвенції, вона визначає чітко які органи, там виключно, сказано, що органи Збройних Сил і поліції.

Таким чином, Закон "Про державну службу" не може втручатися саме на дію профспілок, і профспілки можуть брати і мусять, тому що європейська практика.... профспілки існують у всіх органах державної служби європейських країн.

Також даним законопроектом порушуються конвенції: 158-а - про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця, 151-а - про захист права на організацію та процедуру визначення умов зайнятості на державній службі, і рекомендації.... щодо відносин з ініціативи роботодавця припинення трудових відносин і ратифікованих Україною положень, які поширюються на всі галузі економіки і на всіх осіб, що працюють за наймом. Ми заявляємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДРАП'ЯТИЙ Є.М. ... що недопущення прав державних службовців і позбавлення їх права на захист з боку... є порушенням Конституції і порушенням міжнародного законодавства. Просимо врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Регламент, вибачте.

ДРАП'ЯТИЙ Є.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є... Прошу. Регламент.

ПІЖУК Ю.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, включіть мікрофон.

ПІЖУК Ю.М. Він включений. Я думаю, буде чути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, присядьте, у нас стенограма, тому я вас дуже прошу.

ПІЖУК Ю.М. Шановні колеги, я думаю, так буде ліпше мене видно, і я у вас теж подивлюсь на те як, приймаються ці рішення.

Закон 1066...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, так, щоб всі теж вас...

ПІЖУК Ю.М. Голова Профспілки працівників державних установ України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, до трибуни пройдіть. Регламент - хвилина. Пройдіть сюди, щоб вас всі бачили. Якщо ви хочете, щоб вас всі побачили, будь ласка, до трибуни.

ПІЖУК Ю.М. Доброго дня, шановні колеги. Якось відбувається провокація, мені так видається, насправді. Ми говорили багато про реформу державної служби, ми стоїмо одні із... на передовій реформування державної служби, про це може засвідчити тут ряд депутатів, в тому числі Альона Шкрум. Ми за те, щоб сьогодні державна служба, управління державне було європейським і прогресивним. Разом з тим, сьогодні в цій частині, про яку наголосив Євген Драп'ятий, сьогодні відбувається відкрита дискримінація права державного службовця на власний захист. Я чому сказав слово "провокація"? Це слово в мене викликало обурення, тому що сьогодні передбачається, ми знаємо про те, що передбачаються серйозні масові вивільнення державних службовців в районних державних адміністраціях, а далі буде на центральному рівні. Ви позбавляєте права сьогодні захищатись людей в законний спосіб. Чи до цього ми хочемо привести державну службу? Думаю, що ні.

Далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Миколайович, регламент. Ви попросили, будь ласка, дотримуйтесь регламенту. Вже регламент ваш закінчився.

ПІЖУК Ю.М. Дякую. Я спробую. Якщо можна, півхвилини ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд.

ПІЖУК Ю.М. 30 секунд.

Ми говоримо про те, що є певні обмеження для поліції, для служби в

Збройних Силах, але державні службовці такі самі громадяни і мають право на власний захист. Закон 1066 зробив серйозний удар, і сьогодні ми хочемо сказати те слово, що невже ви думаєте, що сьогодні державний службовець не буде захищений, навіть якщо він не зможе бути в організаціях? Він може мати індивідуальне членство, і ми все рівно будемо їх захищати, ми їх не залишимо. Але це сьогодні, напередодні виборів, коли людина...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Миколайович, я дуже дякую, але є регламент. Я дякую за вашу думку, ми її всі почули. Попрошу зайняти...

ПІЖУК Ю.М. Я вам теж залишу пропозиції ці, що... Просив би дуже уклінно депутатів, врахувати ці позиції, вони не дають політичних дивідендів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, давайте. Дякуємо вам за ваше....

Чи є ще бажаючі висловитись? Прошу представлятись, хвилина.

ДІДЕНКО І.М. Доброго дня, шановні присутні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мікрофон, будь ласка.

ДІДЕНКО І.М. Директор юридичного департаменту Рахункової палати
Діденко Ірина.

Запропонований законопроект 2260 дійсно є актуальним, оскільки приводить ряд законів у відповідність до Закону "Про державну службу". Однак... Зокрема і Закон "Про Рахункову палату" в порядку призначення секретаря - керівника апарату Рахункової палати. В цій частині, окрім приведення саме порядку його призначення у відповідність до Закону про держслужбу, законопроектом пропонується ще й змінити суб'єкта призначення його, а саме: якщо діючий закон передбачає призначення

секретаря - керівника апарату саме головою Рахункової палати, то законопроект пропонує його змінити на Рахункову палату як колегіальний орган.

Вважаємо все-таки за необхідне лишити діючий механізм, тобто діючого суб'єкта призначення, а саме призначати головою Рахункової палати в порядку, передбаченому Законом про держслужбу. Така практика, вона, по суті, існує і в ряді інших колегіальних органів, зокрема ЦВК, Національна комісія по цінним паперам і фондовому ринку. Тобто вона є прийнятною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

ДІДЕНКО І.М. Друге, що пропонується законопроектом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, тому що у вас... Є регламент, будь ласка, прошу дотримуватись.

ДІДЕНКО І.М. Добре. Це передбачається, що за відсутності секретаря - керівника апарату його повноваження виконує визначений ним керівник самостійного структурного підрозділу апарату. По суті, у нас Законом про держслужбу передбачена посада заступника керівника апарату. Відповідно такою нормою ця посада повністю нівелюється.

Відповідно вважаємо, що ця норма підлягає виключенню і просимо це врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще є бажачі? Альона Іванівна, прошу.

ШКРУМ А.І. Дякую, колеги.

Я прокоментую. Дійсно, ми спілкувалися з представниками Рахункової палати, це технічна річ. Тобто для нас головне, щоб був конкурс на посаду

керівника апарату, конкурсна комісія незалежна визначає 5 кандидатів, як ми з вами прийняли в попередньому Законі про перезавантаження влади, надає ті 5 кандидатів, і далі голова Рахункової може приймати рішення щодо призначення одного з тих п'яти кандидатів. Я думаю, під час другого читання ми виправимо цю технічну річ.

А щодо зауваження профспілок. Це мається на увазі зміни до Закону "Про державну службу". Тут є зміни до багатьох законів України: і до Рахункової, і до Антимонопольного, до тих, що я перелічила, - але тут також є зміна до статті 87, багатостраждальної, Закону "Про державну службу", яку насправді ми змінювали в Законі 1066 про перезавантаження влади, і там це було політичне рішення, про звільнення державних службовців категорії "А". І я просто поясню, що прибирається: тут, в статті 87, прибирається необхідність погодження і отримання згоди на звільнення державного службовця від виборного органу у первинній профспілковій організації. Ось, про що тут йде мова. Це знову ж таки політичне рішення, яке йде ще з Закону про перезавантаження влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, хвилина. Представтесь, будь ласка.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Добро дня. Міністерство юстиції, Горовець Євгеній, перший заступник міністра. Ми в цілому підтримуємо законопроект, вважаємо його корисним і гарним. У нас є кілька зауважень нормопроектувального характеру, ми викладемо їх в окремому листі, на них зараз не буду зупинятися.

Є одне концептуальне зауваження щодо статті 59 до Закону про держслужбу, де запроваджується механізм надання компенсацій державному службовцю за невикористану ним щорічну відпустку. Логіка зрозуміла, що коли в поточному році не скористався відпусткою, протягом наступного

року йому мають заплатити компенсацію. Ми бачимо, що є певна проблема: дуже багато працівників роками не ходять у відпустку. Це неправильно, це треба виправляти. І цей механізм, можливо, буде спонукати відправляти людей у відпустку. Але хочу звернути увагу, що є люди, які до цього часу інколи десятиліттями не ходили у відпустку. Якщо ця норма почне діяти, з державного бюджету одноразово треба буде заплатити дуже багато коштів.

Тому треба або концептуально переглянути цей підхід, або в "Перехідних і прикінцевих" до закону зазначити, що норма починає діяти лише щодо держслужбовців, прийнятих на роботу з набуття чинності цим законом, або іншим чином врегулювати це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію.

Чи всі висловились, шановні колеги, шановні запрошені?

Шановні колеги, є пропозиція тоді рекомендувати Верховній Раді України включити даний законопроект до порядку денного другої сесії та за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлення уточнення, усунення помилок та (або) суперечності у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та (або) інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту. І звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це на пленарному засіданні. Визначити співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні голову підкомітету Олександра Сергійовича Корнієнка.

Прошу підтримати та проголосувати. Переходимо до голосування через систему "Електронний комітет". Прошу включити голосування.

За – 23, утримались – 5. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Пропозиції

Президента України до Закону "Про внесення змін до Закону України "Про державну службу" щодо статусу працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України (реєстраційний номер 0970, перехідний). Доповідає голова підкомітету Корнієнко Олександр Сергійович.

Прошу, вам слово.

КОРНІЄНКО О.С. Колеги, підкомітет розглянув пропозиції Президента України до Закону "Про внесення змін до Закону України "Про державну службу" щодо статусу працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України (реєстраційний номер 0970, перехідний).

На даний час питання віднесення посад працівників секретаріатів депутатських фракцій і груп у Верховній Раді до посад патронатної служби врегульовано Законом України "Про державну службу". З огляду на те, що законопроект реєстраційний номер 0970 втратив свою актуальність, підкомітет ухвалив рішення запропонувати комітету відповідно до частини першої статті 135 Регламенту Верховної Ради України підтримати пропозиції Президента до цього закону і відхилити прийнятий закон в цілому. Визначити співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народного депутата України, голову підкомітету з питань організації державної влади, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, державних символів та нагород Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Корнієнка Олександра Сергійовича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійович.

Чи бажають виступити з даного питання члени комітету? Олена

Шкрум, прошу.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Колеги, знову ж таки коротко історія цього законопроекту. Елементарний законопроект, який просто говорить про те, що працівники секретаріатів депутатських фракцій у Верховній Раді, вони є патронатною службою, вони не є на державній службі, тому що вони приходять отримують свої повноваження разом з депутатами і депутатськими фракціями і звільняються так само разом з депутатом, вони не є кар'єрними державними службовцями. В минулому скликанні цей законопроект пройшов перше читання, пройшов друге читання, але був заветований Президентом Порошенко. І ми не змогли цю ситуацію виправити аж до цього вересня, коли ця норма вже була внесена в законопроект про перезавантаження влади. Тому, дійсно, на сьогодні вона вже існує в законопроекті про перезавантаження влади і цей законопроект втратив актуальність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію.

Чи є ще бажаючі виступити, запрошені? Якщо ні, тоді є пропозиція рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини першої статті 135 Регламенту Верховної Ради України підтримати пропозиції Президента України до Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про державну службу" щодо статусу працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України" (реєстраційний номер 0970) і відхилити прийнятий закон в цілому. Визначити співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні голову підкомітету Олександра Сергійовича Корнієнка.

Прошу підтримати та проголосувати. Переходимо до голосування через... до "Електронного комітету". Прошу поставити голосування.

За – 25, проти – 0, утримались – 3. Рішення прийнято.

Переходимо до II розділу питань порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння інвестиційної привабливості України та забезпечення захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності (реєстраційний номер 2134), народні депутати: Вадим Івченко, Михайло Цимбалюк, Анжеліка Лабунська. Доповідає голова підкомітету Бондар Ганна Вячеславівна. Прошу, вам слово.

БОНДАР Г.В. Шановний головуючий, шановні колеги, проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння інвестиційної привабливості України та забезпечення захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності за реєстраційним номером 2134 підготовлений депутатами Івченком, Цимбалюком і Лабунською, був розглянутий на двох підкомітетах - це підкомітет з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови та підкомітет з питань житлової політики і житлового господарства, і пропонує комітету проект висновку.

Законопроект номер 2134 стосується питань, пов'язаних із процедурами надання технічних умов приєднання до інженерних мереж і особливостями регулювання земельних відносин при будівництві об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури тощо.

Тема є дуже важливою. Як ми знаємо, сьогодні отримання вихідних даних на проектування, в тому числі технічних умов, мають досить серйозні корупційні ризики. Однак аналіз положень законопроекту засвідчив, що він має суттєві недоліки і вступає в протиріччя з іншими законодавчими актами. Так, до прикладу, навряд чи можна віднести до об'єктів соціальної інфраструктури будівлі для розміщення Нацполіції, ДСНС або міграційної служби. Поширення дій технічних умов на сферу транспортного обслуговування об'єкта будівництва на тих самих умовах, як і для інженерного забезпечення об'єкта, просто не матиме практичного застосування. Надання можливості заявнику самостійно розробляти проект

технічних умов потребує визначення цієї процедури, а порядки будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури в новій статті 39-3 та 39-4 потребують суттєвого доопрацювання та приведення у відповідність до вимог законодавства державних норм та правил.

Зміни до статті 40 щодо сплати пайової участі вже втратили актуальність через виключення цієї статті нещодавно прийнятим законом. Віднесення до земельних сервітутів права на будівництво об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури порушує правову основу для встановлення земельного сервітуту, а також підмінює передбачені земельним законодавством підстави набуття права користування земельною ділянкою, та не враховує процедури викупу земельних ділянок приватної власності. Розроблення без дозволу проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок для визначених детальним планом територій об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури не враховує інші підстави для надання такого дозволу, що регламентовані статтею 123 Земельного кодексу України. Виключення територіальних органів земельних відносин та органів містобудування і архітектури із процедури погодження проектів відведення для визначених детальним планом територій об'єктів призведе до зниження якості розроблення цих проектів, що негативно вплине на внесення відомостей до Державного земельного кадастру.

Підкомітети отримали висновок Антимонопольного комітету, який теж має окремі зауваження стосовно статусу і процедур, пов'язаних з Антимонопольним комітетом.

Обговоривши положення законопроекту на спільному засіданні підкомітетів з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах території забудови та з питань житлової політики і житлового господарства, ми пропонуємо Комітету з питань економічного розвитку, який визначено головним з підготовки даного законопроекту, рекомендувати Верховній Раді України законопроект з реєстраційним номером 2134 повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. І прошу

підтримати пропозицію підкомітетів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ганна Вячеславівна.

Чи є автори законопроекту?

КУЖЕЛЬ О.В. Я сказала в тексті, що я у складі авторів, народний депутат трьох скликання Олександра Кужель. В зв'язку з тим, що зараз йде засідання в....

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене – Вадим Івченко, Михайло Цимбалюк, Анжеліка...

КУЖЕЛЬ О.В. Діючі депутати мають право підписувати. Але є така норма в законодавстві, в Регламенті, що указується список авторів. Так вот, в списку авторів законопроекта вважаються ті, які працюють. Треба обов'язково показувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, прошу до трибуни. Прошу, вам слово згідно Регламенту. Регламент – до 3 хвилин, будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Я вітаю! Я у вас перший раз, вітаю вас, нових народних депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мікрофон, будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Вітаю вас, нових народних депутатів! Бажаю вам успіху. І хочу, щоб ви пам'ятали, що Наполеон сказав, що тільки умні люди учаться на чужих помилках, а всі інші – на своїх.

От зараз цей законопроект є серйозним випробуванням для вас. Щоб у

вас не було питань, чому його не прийняли до того часу, тому що в кожній Верховній Раді є представники монополій, купленні фракції і купленні депутати. Це питання боротьби з монополією...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми, будь ласка, не будемо такими оперувати...

КУЖЕЛЬ О.В. Ні, я перепрошую. Тому ж я маю надію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми будемо поважати один одного. І в нашому комітеті ми не висловлюємо таких думок. Будь ласка, я вас дуже прошу!

КУЖЕЛЬ О.В. Ви мене не зрозуміли. Ну, додайте это время. Я, наоборот, з великою надією до вас звертаюсь, що у вас є можливість вирішити важливе питання. Це питання підключення до монополістів. Хто займався, будував хоча б власний будинок, або кіоск, або підприємство, то, ви знаєте, найстрашніше для бізнесу є підключення до мереж: електро-, газ, вода – це найтяжче.

Я вам всім в пояснювальній записці давала інформацію. Ви знаєте, нас оцінюють кожен рік по Doing Business. 71 місце, зараз багато уряд про це говорить, але 71 місцю ми дякуємо тій роботі, яку ми провели: це спрощення реєстрації, спрощення закриття, це скорочення в 4 рази видів ліцензування і багато іншого. Вашу роботу будуть оцінювати через рік. Так от, це питання, яке я вам сьогодні вам доповідаю, найболючіше питання, піднімає кожен раз кожен Президент, кожен уряд і ніхто не вирішує. Ми займаємо по цьому питанню підключенню 135 місце із 190 країн. Можу вам для зрівняння сказати, що в Україні, щоб підключитися для будь-якого підприємця, це 281 день. Наприклад, у Туреччині – це 55, в Швеції – 30. Я хочу вам сказати, скільки коштує це в Україні, це фактично коштує, без хабарів, це в Україні

становить 43 відсотки від середнього річного доходу на душу населення. В Білорусії – 98.

Що я маю на увазі. Що будь-яке підключення сьогодні, от те, що я зараз чула підкомітету висновки, це просто, без образ, недостатньо досвіду, тому що кожен знає, що в законах виписана процедура отримання підключення, але її не виконують, бо там нема покарання і нема відповідальності. І якщо, запитайте пана Ісаєнка, він побудує будинок, і те, що просить кожен Прем'єр, будуйте біля кожного будинку дитсадок або школу, то він скаже: я підтримую Кужель, що вона говорить, я не ..... повинен сплачувати інфраструктуру, бо я для міста побудував садочок, а не пожарну, міліцейську станцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас регламент. Прошу завершувати.

КУЖЕЛЬ О.В. І тому я закінчу словами нашого Президента з вами Володимира Зеленського, якого я особисто знаю і поважаю. Він, коли узнав за цю ситуацію (йому доповідали і агентство США, і ваше BRDO, откуда Прем'єр, і Рада бізнес-омбудсмена), він сказав: спростити та зменшити вартість підключення для громадян і бізнесу до електричних і газових мереж, на жаль, які є монополістами. Він забув про воду: водопідведення і водовідведення.

Шановні народні депутати, шановні колеги, у вас є унікальний шанс. Законопроект дуже чітко виписаний, ми працювали над ним практично три роки, починаючи з командою "Самопоміч". Дуже тяжко провести цей законопроект, тому що дуже багато людей зацікавлених. Ви зсилися на Антимонопольний комітет, я у другому скликанні провела всі перші законопроекти про антимонопольне законодавство незалежної України, і можу вам сказати, якщо б він виконував, Антимонопольний комітет, ці закони, ми б не мали монополій. Але якщо ви колись захочете підключити більше електроенергії, то ви не представляєте... збільшити на 10 кіловат -

вам треба сплатити такі хабарі і така закрита і процедура корупційна, що нема просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександра Володимирівна. В нас...

КУЖЕЛЬ О.В. Я прошу вас, я розумію, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую вам.

КУЖЕЛЬ О.В. ...ви – не головний комітет. Чому я до вас особисто прийшла? Тому що ви відповідаєте за самоврядування. А якщо у бізнесу нема можливості працювати і сплачувати податки, то не може бути ніякого самоврядування. Я дуже маю надію на вашу підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Дякую за те, що... за вашу думку.

Чи є члени комітету, бажаючи виступити з даного питання? Прошу, Дмитро.....

_____ . Тут пролунала моя фамілія. Я хочу сказати, що цей законопроект я підтримую, тому за відхилення цього законопроекту я голосувати не буду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Альона Шкрум, прошу.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Друзі, дійсно ми ж не є головним комітетом з цього питання, і, можливо, ну, я, наприклад, особисто, чесно вам скажу, погано розбираюся в питанні підключення до електромереж. Але я дуже добре розбираюся в

питаннях саме Doing Business і в інших рейтингах, наприклад, рейтинг за економічним форумом Давос конкурентоздатності нашої країни, знову ж таки, це найслабші наші позиції. І за рейтингом Doing Business це єдина наша позиція, яка на 135-му місці, тобто ми не те що не в перші 100 країн не попадаємо, навіть там в 80 відсотків найкращих країн, де це швидко, якісно можна зробити. І реально у нас є проблема, що у нас підключення до електромереж займає чи не найбільше часу в світі і є чи не найдорожчим у відсотках. Тому ця проблема тут є. Якщо в Сінгапурі треба 30 днів, то у нас треба 280 з чимось днів для того, щоб це зробити.

І насправді нам доведеться спільно все одно цю проблему вирішувати: або цей законопроект доопрацьовувати, або на базі нього доопрацьовувати інший, або радити економічному комітету його відхиляти. Я б радила все ж таки цей законопроект не відхиляти, а намагатися на його базі зробити так, щоб врегулювати цю проблему. Інвестицій не буде завдяки жодному там форуму в Маріуполі, ми ж це розуміємо, поки ми не будемо змінювати от такі речі, і вони тут є ключовими, я знаю, що і Прем'єр це добре розуміє.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще бажані виступити?

Прошу, представляйтесь. Хвилина. Підійдіть до мікрофону, будь ласка.

ГНАТОВСЬКА В.О. Доброго дня, народні депутати!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь.

ГНАТОВСЬКА В.О. Гнатовська Вікторія Олександрівна, представник Мінекоенерго, керівник експертної групи з розвитку конкурентного ринку електричної енергії.

Мінекоенерго розглянув даний законопроект за запитанням комітету. В свою чергу, ми дійсно виступаємо за те, щоб спростувати питання щодо підключення до електричних мереж. Однак ми маємо певні застереження в частині внесення змін до Закону "Про ринок електричної енергії", а саме до статті 1 та 21, де, зокрема, виключається із закону визначення "лінійна частина приєднання", "ставка плати за нестандартне приєднання". Окрім того, виключається поняття "стандартне приєднання" та "нестандартне приєднання".

Також законопроектом передбачається, що оператор системи передачі та оператор системи розподілу зобов'язаний надавати замовнику технічні умови із подальшим відшкодування такому замовнику коштів, витрачених на будівництво та капітальних робіт електричних мереж та інших...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дайте 10 секунд завершити.

ГНАТОВСЬКА В.О. Питання заключається в тому, що в разі відшкодування оператором системи передачі та оператором системи розподілу таких коштів замовнику це може лягти в тариф на розподіл, тобто на кожного споживача.

Окрім цього, виникає питання щодо безпеки таких електричних мереж, які збудовані замовником. Зазначене питання потребує додаткового опрацювання та ґрунтових фінансово-економічних розрахунків з боку регулятора - НКРЕКП - для оцінки можливого впливу на зростання тарифів для населення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи всі висловились?

КУЖЕЛЬ О.В. Дозвольте дати відповідь?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви вже мали слово. Ви вичерпали більше...

КУЖЕЛЬ О.В. Я хочу сказати, що мені дуже соромно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановна, Олександра...

КУЖЕЛЬ О.В. ... чути, що буде збільшення тарифів, тому що всі, хто сьогодні працюють, всі знають, що якщо ти щось побудував, даже маленькую станцію для дачного кооператива, ти зобов'язаний передати її на баланс обленерго, облгазу, облводоканалу на баланс. А коли ви передаєте на баланс, ви робите збільшення капіталізацій, і кожен наступний рік...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, представтесь. Ваша хвилина.

ПІЩАНСЬКА О.С. Антимонопольний комітет України, перший заступник Піщанська Ольга Станіславівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ПІЩАНСЬКА О.С. Доброго дня всім.

Антимонопольний комітет розглянув даний проект договору і також підтримує спрощення, але надає зауваження у деяких пунктах і пропонує доопрацювати цей законопроект, а саме: у частині відшкодування замовнику будівництва його витрат. Ми вважаємо, тут деякі ризики, а саме: що за певних умов це може призвести до надання суб'єктам господарювання державної або комунальної форми власності пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів.

Також ми звертаємо увагу на надання повноважень органам

Антимонопольного комітету стосовно розгляду технічних умов. Це не зовсім є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд, будь ласка.

ПЩАНСЬКА О.С. Ми хочемо наголосити... Дякую. Ми хочемо наголосити, що Антимонопольний комітет є державним органом із спеціальним статусом і метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції і підприємницької діяльності. В той же момент, відповідно до статті 9 Закону України "Про ринок електричної енергії" державний нагляд (контроль) у електроенергетиці здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду. Таким чином, прийнявши цю норму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка.

ПЩАНСЬКА О.С. ... це призведе до дублювання повноважень регулятора - Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є ще бажані? Якщо ні, тоді є пропозиція.

Вважати за доцільне запропонувати Комітету з питань економічного розвитку, визначеного головним з підготовки і опрацювання даного законопроекту, рекомендувати Верховній Раді України проект з реєстраційним номером 2134 за наслідками розгляду в першому читанні повернути на доопрацювання суб'єктам права законодавчої ініціативи.

Друге. Надіслати даний висновок Комітету з питань економічного розвитку.

Прошу підтримати. Переходимо до голосування через систему

"Електронний комітет". Прошу включити голосування.

За – 16, проти – 3, утрималися – 8. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного.

КУЖЕЛЬ О.В. А где можно посмотреть поименное .....? *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я можу...

Переходимо до наступного питання порядку денного. Про Розклад засідань Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на 4-29 листопада 2019 року.

Колеги, ви ознайомилися з розкладом на 4-29 листопада 2019 року. Чи бажають виступити з даного питання члени комітету?

САВРАСОВ М.В. У мене є питання. Ми зараз розглядаємо блок організаційних питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Саврасов Максим Віталійович.

САВРАСОВ М.В. Так, дякую.

І в мене є одне питання, одна порада і одне наполегливе побажання, поки ми ще не розійшлись.

Питання. От зараз дуже влучне питання задали: де можна подивитись голосування поіменне? Чи є наші голосування закритими голосуваннями? Тому що після того, як ми запровадили цю нашу цифрову систему, ми не можемо побачити, хто і як голосує. Тобто якщо це закрите, ну, таке, приймаємо це як закрите. Якщо це відкрите голосування, я знаю, що у вас на комп'ютері виходить, чи можливо це оприлюднити на сайті комітету, як це робиться в системі "Рада"?

Друге. Порада не голосувати ті питання, де немає доповідачів і авторів

законопроектів. Тобто у нас зараз буде велика кількість законопроектів від Шпенова Дмитра Юрійовича. Від нього подали всі законопроекти від "Опозиційного блоку" чи платформи, я вже не пам'ятаю. Навряд чи він буде ходити на якісь неважливі питання. Ми витрачаємо на це час.

І останнє. Це наполегливо. Якщо ми викликаємо людину до трибуни і у нього ззаду виводиться зображення, то там дуже таке дивне зображення. Якщо ще маніпуляції ідуть з руками, то, ну... Побажання – виводьте якусь іншу картинку. Тому що не можна дивитись на виступаючого з трибуни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ангела Володимирівна, прошу взяти слово.

МАЛЮГА А.В. Шановні депутати, є норма...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ангела Володимирівна – це керівник секретаріату нашого.

МАЛЮГА А.В. Є норма Закону про комітети і "Порядок проведення засідань комітетів". Є частина третя, яка говорить про те, що "за пропозицією, підтриманою не менш як третиною присутніх на засіданні членів комітету, до протоколу засідання комітету заносяться поіменні результати голосування".

Тому з приводу кожного голосування, якщо є у вас таке бажання, щоб ви бачили ці поіменні голосування, ви повинні перед кожним голосуванням проголосувати, що по цьому законопроекту ви хочете, щоб було поіменне голосування. І ми його занесемо в протокол, і ви його будете бачити.

_____ . За замовчуванням це...

МАЛЮГА А.В. Да, Закон про комітети.

ШКРУМ А.І. Колеги, я тоді чогось не розумію, вибачте. Тобто електронна система – це чудово, я це абсолютно підтримую, ми, нарешті, позбавляємось паперу. Але у нас же є стаття 44 Закону про комітети, і стаття 44 Закону про комітети "Порядок проведення засідань комітетів", частина третя, говорить: "Голосування на засіданні комітету здійснюється членами комітету особисто і відкрито".

Тому я впевнена була, що ця електронна система ніяким чином не позбавляє нас можливості відкрито голосувати і що це буде абсолютно, навіть якщо не заноситись в протокол, буде публікуватися на нашому сайті, наприклад. Давайте це тоді обговоримо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, але так і є, якщо відверто, правильно читати, то так і є.

МАЛЮГА А.В. Засідання комітету відкриті, публічні. Голосування заносяться до протоколу лише кількість. Але для того, щоб ми занесли це поіменно голосування, ось є норма закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Ігор Гузь.

ГУЗЬ І.В. Дорогі друзі, я дякую колезі, який підняв важливе питання насправді. Я теж його собі задавав, отримав відповідь. Ну, це нонсенс! Дивіться, в минулому скликанні парламент прийняв рішення, що всі депутати місцевих рад, в тому числі сільських рад, голосують поіменно. Тобто тепер ти приходиш в будь-яку сільську раду - і бачиш результати будь-якого депутата цієї сесії. Там немає електронних, вони заносять плюс-мінус і так далі. В нас ми приймаємо рішення концептуальні, важливі, от зразу

виникає, і у нас як би немає такого результату, бо я теж, як і пані Альона, думав, що якщо це електронна система, то ми буквально натискаємо якусь кнопочку - і ми будемо мати будь-яку інформацію.

Я пропоную, по-перше, наскільки я розумію, що колеги зі "Слуги народу" готують зміни до Регламенту, вони говорили про це, що буде фундаментальна історія і там багато питань, і спам, і не спам, але обов'язково прописати в змінах і до Регламенту, і про комітети, в комплексі, щоб всі наші рішення були публічними і публікувалися на сайті кожного комітету чи Верховної Ради, наприклад, в розділі комітетів. Але, поки це буде, я все-таки пропоную до наступного нашого засідання зібрати якусь групу, я думаю, що ніхто не буде проти, і все-таки поспробувати в межах закону, в межах цього як би Закону про комітети прийняти рішення, щоб не по кожному рішенню, а на початку засідання ми якось голосували, щоб це було публічно. Повірте, не може бути нікого проти цього. Я вважаю, що для історії, для громадськості... Ми ж приймаємо фундаментальні рішення часом, кожен повинен зайти і побачити, як який депутат голосує. Тобто, в принципі, це питання є важливе. Я думаю, щоб ми найближчим часом спробували це вирішити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію.

Якщо...

_____. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

_____. Колеги, давайте ми сьогодні вирішимо і зараз приймемо колегіальне рішення, проголосуємо за те, щоб голосування по сьогоднішньому дню було, якби ми поіменно могли побачити. До речі, це ми можемо прийняти зараз, щоб протокол внесли це голосування, тим паче, у

голови комітету є всі ці голосування на його комп'ютері.

МАЛЮГА А.В. Технічна можливість є, голова комітету бачить це поіменне голосування і оператор бачить зараз це поіменне голосування. Якщо буде прийнято таке рішення, то електронний протокол, який буде за наслідками засідання цього комітету, буде тоді персонально поіменний. Якщо ви для цього проголосуєте окреме рішення, що всі сьогоднішні голосування мають бути поіменні.

Хочете на майбутнє, так, як Ігор Володимирович сказав, якщо... Можна одне рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте... В нас зараз є Регламент, ми проголосуємо, потім в "Різному" ще повернемося до цього питання, тому що ми зараз уходимо трошки від Регламенту.

Тому, шановні колеги, про розклад, якщо нема зауважень, прошу перейти, є пропозиція затвердити розклад засідань Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування і регіонального розвитку та містобудування на 4-29 листопада 2019 року. Головам підкомітетів забезпечити підготовку питань, передбачених цим розкладом, до розгляду на засіданнях комітету. Контроль за виконанням цього рішенням покласти на секретаря комітету Дмитра Ісаєнка.

Переходимо до голосування. Прошу підтримати та проголосувати через систему "Електронний комітет". Прошу вивести голосування.

За – 24. Утримались – 1. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Про звернення Міністерства юстиції України про визначення представника (представників) комітету до складу робочої групи з підготовки законопроекту щодо державних символів України. Доповідає голова підкомітету Корнієнко Олександр Сергійович.

Прошу, вам слово.

КОРНІЄНКО О.С. Шановні колеги, ми розуміємо, що державні символи – це серйозне питання, таке фундаментальне, вони мають велике історичне значення, культурне, взагалі це те, без чого жодна нація не може, жодна держава існувати. І так випало, що наш комітет таку честь має, цим займатися.

Хочу нагадати, що відповідно до 20 статті Конституції державні символи України – це Державний Прапор України, Державний Герб України, Державний Гімн України. Опис державних символів та порядок їх використання встановлюється законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. На сьогоднішній день законом України, як передбачає Конституція, затверджено Державний Гімн України (2003 року закон). А Державний Прапор та Державний Герб України затверджений відповідними постановами Верховної Ради 1992 року.

Таким чином, необхідно законодавче врегулювання порядку використання державних символів. До того ж ми пам'ятаємо всі, що Конституція говорить про Державний Великий Герб. Великий Державний Герб України, у нас він... наразі не затверджений його вигляд та порядок використання.

Міністерство юстиції пропонує поновити роботу з підготовки законопроекту про опис, порядок використання, захист державних символів України та запропонували визначити кандидатуру представника з числа членів комітету.

Постановою Верховної Ради України "Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання" питання щодо державних символів внесено до предметів відання нашого комітету та підкомітету.

З огляду на зазначене, пропоную визначити представниками до складу цієї робочої групи голову нашого комітету Клочка Андрія Андрійовича та

мене як голову відповідного підкомітету з державних символів. Ми зобов'язуємося інформувати про хід подій в цій групі, звітуватися та, звичайно, всі пропозиції народних депутатів-членів комітету, просто народних депутатів доносити до цієї робочої групи.

Також Міністерство юстиції просило представників секретаріату комітету включити. Пропоную, щоб це вирішила невелика робоча група в складі голови комітету та керівника секретаріату вже в робочому порядку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є бажані виступити з даного питання? Якщо немає тоді є пропозиція, шановні колеги, делегувати до складу робочої групи з розробки законопроекту про державні символи від комітету Ключка Андрія Андрійовича, народного депутата України, голову комітету; Корнієнка Олександра Сергійовича народного депутата України голову підкомітету з питань організації державної влади, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, державних символів та нагород. Від секретаріату головних консультантів секретаріату комітету: Степаняна Гайка Самвеловича та Пилявського Юрія Олександровича. Скерувати дане рішення комітету до Міністерства юстиції України. Контроль за виконанням даного рішення комітету покласти на секретаря комітету - народного депутата України Дмитра Ісаєнка.

Прошу підтримати та проголосувати. Прошу вивести голосування, переходимо до голосування через систему "Електронний комітет".

За – 24, утрималися – 1, не голосував – 1. Рішення прийнято.

Шановні колеги, враховуючи те, що у нас на порядку денному буде стояти вже подальші позиції без голосування, є пропозиція (Максим Саврасов є? Є.) проголосувати за пропозицію Максима Саврасова щодо фіксації поіменного голосування на подальше по питанням порядку денного нашого комітету. Якщо немає зауважень, прошу підтримати та

проголосувати. Прошу вивести голосування.

За – 25, не голосували – 1, проти – 0, утрималися – 0.

На всі подальші засідання буде відкрита інформація. Дякую вам всім.

Питання порядку денного, які в нас ще залишились, це координація роботи над змінами до законодавства про місцеві вибори. Концепція змін до законодавства про місцеві вибори, підготовлена експертною групою при Міністерстві розвитку громад та територій України за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні та Офісу Ради Європи в Україні.

Інформує генеральний директор Директорату з питань місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою Мінрегіону Шаршов Сергій Іванович.

Прошу до трибуни. Регламент до 5 хвилин. Прошу включити.

ШАРШОВ С.І. Шановний головуєчий, шановні народні депутати! З метою вирішення проблемних питань щодо забезпечення представництва громадян в раді громади, а також територіальних громад в районних та обласних радах Мінрегіоном у травні 2019 року було створено відповідну робочу групу, до складу якої увійшли представники Мінрегіону, Мін'юсту, Центральної виборчої комісії, Асоціації органів місцевого самоврядування, народні депутати України, експерти з питань виборчого законодавства.

Хотілося б, користуючись нагодою, подякувати за сприяння в технічній допомозі забезпечення діяльності робочої групи Офіс Ради Європи, і особливо координаторів проектів ОБСЄ в Україні.

Групою експертів напрацьовано концепцію удосконалення законодавства про місцеві вибори у зв'язку з реформуванням місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою, яку сьогодні дещо пізніше буде представлено.

Хочу зазначити, що це, по суті, є "Біла книга" тих змін, які були напрацьовані в рамках експертів, які працювали спільно від представників Центральної виборчої комісії, а також представників депутатського корпусу.

Окремі положення концепції внесення змін до виборчого законодавства 26.09 було презентовано на засіданні підкомітету з питань виборів в рамках обговорення пропозицій Президента України до Виборчого кодексу.

Крім того, хочу відзначити, що 28.10, буквально ось на днях, відбулася публічна презентація та обговорення концепції за участі народних депутатів різних скликань, членів Центральної виборчої комісії, представників Асоціації органів самоврядування, громадськості і різних експертів.

Разом з тим, хочу відмітити, що у зв'язку з тим, що відповідно до плану організації виконання Указу Президента України "Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції" даний законопроект визначено як головним з розробки Міністерство юстиції України робочою групою, а через Мінрегіон було передано відповідні напрацювання до Міністерства юстиції для подальшого опрацювання.

Разом з тим, хочу відмітити, що відповідним листом Мінрегіону концепцію надіслано Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування для врахування при підготовці остаточної редакції Виборчого кодексу України. Наскільки відомо, на завтра буде призначене і відбудеться відповідне засідання підкомітету, де ця уже концепція буде детальніше обговорена. І Мінрегіон готовий в подальшому долучитися до напрацювання вже безпосередньо самого тексту законопроекту.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, Сергій Іванович.

Експерт Інституту виборчого права, народний депутат України другого скликання Ковтунець Володимир Віталійович, прошу до трибуни. Регламент виставте, будь ласка. Мікрофон включіть, будь ласка.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Я прошу вибачення.

Дозвольте коротко презентувати концепцію, основні її положення. Ми виходили з того, що по багатьох політичних питаннях, які виникають з місцевими виборами, можливі альтернативні рішення, ми їх пропонуємо і готувати фінальні тексти, чи то зміни до проекту Виборчого кодексу, чи до Закону "Про місцеві вибори", треба з урахуванням побажань більшості у Верховній Раді відповідно до певних політичних рішень.

Отже, ми розглянули шість, ми розглянули шість ключових проблем про виборчі системи до міських рад: вибори міських голів, районних, обласних рад; проблеми "партизації" місцевих представницьких органів; проблема визначення кількісного складу місцевих рад; проблема невизначеності в належності виборця до територіальної громади; проблема адміністрування виборів. І на останньому слайді я покажу, що ми ще зачепили одне питання – призначення виборів різних видів, яке бажано вирішити шляхом внесення змін до Конституції.

Як я сказав, ми не деталізували жодного положення, зважаючи на те... не вдавалися в деталі, розуміючи, що фінальні тексти законопроектів, вони з'являться тоді, коли буде прийнято ті чи інші політичні рішення.

Отже, що ми пропонуємо. Завдяки реформі децентралізації є, нарешті, можливість, реальна можливість реалізувати норму Конституції про обласні ради як органи місцевого самоврядування, які представляють спільні інтереси всіх територіальних громад. До цього часу вони представляли інтереси районів і представляли інтереси міст обласного значення. Зараз це можна реалізувати. Ми пропонуємо варіанти виборчої системи, які гарантують представництво кожної громади в районі чи відповідно обласній раді. Таких варіантів є два. Отже, по виборчих системах до обласних і районних рад, аналогічно буде до міських рад, ми пропонуємо два варіанти.

Перша пропозиція – це мажоритарна система з багатомандатними виборчими округами. І тут є опції висування політичними партіями, самовисування, висування списками, групами незалежних кандидатів. Це

питання для дискусії.

Пропозиція номер два передбачає модифікацію існуючої виборчої системи. Нинішня виборча система вона є пропорційною з відкритими виборчими списками, але з одним серйозним недоліком: за цією системою є громади, які не представлені в радах. Ми маємо приклад, коли обласний центр в обласній раді не представлений зовсім. Ми пропонуємо вирішення таким чином: в округах висувається, як мінімум, по два кандидати від кожної політичної партії, можуть будуть самовисуванці, переможець в окрузі отримує мандат незалежно від того, як він був висунутий, решта мандатів розподіляється пропорційно за існуючою нині моделлю. Виборчий бар'єр у такому випадку можна не встановлювати. Таким чином кожна громада представлена буде, як мінімум, одним депутатом і разом з тим є пропорційність. Це буде змішана система, де домінує пропорційна виборча система партійного типу, і таких депутатів буде не менше половини, і разом з тим, яка може забезпечити здорову конкуренцію, як між політичними партіями, так і між незалежними кандидатами.

Аналогічно ми пропонуємо два підходи для виборів депутатів міських рад, тому що там існує, можливо, не така гостра проблема, як до районних і обласних, але вона так само є, і таким чином її можемо вирішити.

Отже, найскладніше питання було – це вирішення проблеми виборчої системи для виборів голів, міських голів. Наша пропозиція така. Запровадити однакову систему для виборів голів усіх територіальних громад: від сільських до міських. Ми їй дали назву "Виборча система вирішальної переваги". В цій системі переможцем оголошується кандидат... (я прошу вибачення), переможцем оголошується кандидат, який отримав понад 50 відсотків голосів, або переможець, при умові, що різниця між першим і другим місцем не менша певної межі. Зараз ми пропонуємо цей бар'єр – 10 відсотків від виборців, чисельності виборців, які взяли участь в голосуванні.

Це треба моделювати для того, щоб не збільшити витрати бюджетні на проведення виборів, на проведення другого туру, повторного голосування.

Але в межах п'яти чи десяти відсотків це можна поставити, запровадити однакову систему, вона усуває цілу низку проблем маніпулятивного характеру, які виникають на цих виборах.

На жаль, ми не маємо зараз повної статистики і не можемо сказати, який відсоток тут потрібно ставити. Але є... Досвід показує, що коли різниця між першим і другим туром... першим і другим місцями 10 відсотків, то потреби, як правило, проводити повторне голосування вже немає. Переможець, лідер, він перемагає, як правило, в другому турі. І частота порушення цієї закономірності, вона є невисокою.

Стосовно "партизації" місцевих виборів, зниження рівня "партизації" місцевих представницьких органів без завдання шкоди партійному будівництву. Ми пропонуємо не застосовувати принцип партійного імперативного мандату. Ще ціла низка пропозицій.

Я хотів би звернути увагу з врахуванням того закону, який сьогодні був проголосований у Верховній Раді, прийняті зміни до Закону "Про місцеві вибори", я хотів би наголосити важливу пропозицію. Для участі в місцевих виборах в громаді чи в районі, чи в області політична партія повинна мати якісь відповідний осередок на цій території. Це потребує внесення певних змін до Закону про політичні партії, тому що на рівні невеликої селищної, скажемо, територіальної громади недоцільно вимагати юридичної реєстрації партійної організації малочисельної, але це можна вирішити і відійти від ситуації, коли районна партійна організація висуває кандидатів по всіх сільських виборах, не маючи там реально жодного представника. Я думаю, що така пропозиція вона буде корисна, як для ефективності рад, так само і для росту політичних партій. Наші дослідження показують, що політичні партії, які не мають коріння там внизу, до останньої громади, вони можуть вигравати вибори максимум 1-2 рази на національному рівні. Тому це посприяє росту політичних партій.

Наступна проблема: визначення чисельності кількісного складу місцевих рад. Ми пропонуємо підхід: для рад громад це встановити норматив

чисельності виборців на один мандат. Цей норматив, з ростом чисельності громад цей норматив збільшується. Це буде така не зовсім лінійна функція, це буде кусково така лінійна функція, якщо математично побудувати, але вона дозволяє відійти від нинішньої норми, коли ми чітко фіксуємо чисельність депутатів, а чисельність громади там може варіюватися в 5-6 разів. Це не зовсім добре.

Так само є можливість вирішити проблему чисельності районних і обласних рад, встановити норматив представництва для кожної громади. Тут ви бачите на екрані один з варіантів для районних і обласних рад. Це промодельовано на трьох областях: Чернігівська, Харківська (найбільш складніша, тому що там домінує... при звичайній пропорційності місто Харків домінує над усією областю, і це є такий показовий приклад) і Дніпропетровська область, де домінують міста, великі міста обласного значення.

Тут є ще пропозиція - пропозиція номер два, яка сформульована так: "Для рад громад чисельність депутатів визначати за чисельністю функціональних повноважень цих рад – 5 депутатів на кожну функцію". Таким чином, 45. І є ціла низка зауважень, критики, я не буду їх зараз тут повторювати. По обласних і районних радах: один плюс додаткова чисельність місць залежно пропорційно чисельності виборців у цій громаді.

Це все промодельовано, ви можете побачити, щоб було по пропозиції 1 і по пропозиції номер 2 у радах громад, зараз на екрані. По першій пропозиції чисельність трошки менша, ніж по другій. По районних радах поки що пропозиція номер 1 дає більшу чисельність рад. Але, я повторюю, шкалу, яку ви бачили, з нею легко, вибачте, гратися, її можна модифікувати таким чином, щоб вона була раціональною і ефективною, і економічно доцільною.

І нарешті по обласних радах: ці пропозиції дають приблизно однакові показники. Зверніть увагу, що в Харківській області, про яку я говорив, яка є... показовий приклад, коли обласний центр домінує над областю, буде 9 мандатів від Харківської міської громади із 126-ти по всій області. Тобто

суттєвий вплив буде, більшість громад області будуть мати по одному мандату – це невеликі сільські громади, але Харків, як найбільший вкладник в економічний розвиток області, буде мати суттєву тут перевагу.

Ціла низка проблем, пов'язаних із належністю виборця до певної територіальної громади. Перш за все треба це питання вирішити через реформу адміністративно-територіального устрою і через Закон про свободу пересування та вільний вибір місця проживання. Проблема в чому? Сьогодні місце проживання – це поселення в межах громади. А в реєстрі виборців ми цих даних не бачимо. Тому на сьогодні через реєстр виборців сказати, що в такій-то об'єднаній громаді після реформування є стільки-то виборців, практично неможливо. Це треба зробити.

Є загалом проблема визначення належності виборця до тієї чи іншої територіальної громади, вона складна, особливо з урахуванням внутрішньо переміщених осіб, вона доволі складна. І однозначного вирішення... Це проблема Закону, скоріше, про місцеве самоврядування. Ми цю проблему свідомо залишили в стороні, її треба вирішувати.

Але ми передбачаємо, що треба відійти від ототожнення виборчої адреси з адресою місця проживання. Ця норма була в першій редакції Закону "Про Державний реєстр виборців". Ми свідомо тоді, я був одним із співавторів того законопроекту, ми свідомо розмежували адресу проживання, яка по-різному тлумачиться і Законом про свободу пересування, і нормами Цивільного кодексу. Розмежувати... І на цю адресу покладається ціла низка інших функцій. Дати розмежувати виборчу адресу таким чином, щоб дати ширші можливості виборцю реалізувати своє громадянське право.

Я думаю, що з технічних мотивів це було ототожнено. Так простіше, так легше вести реєстр виборців. Ми зараз розуміємо, що у зв'язку з проблемою внутрішньо переміщених осіб це треба вирішувати. Бо багато, тисячі осіб переїхали, зокрема викладачі університетів, постійно проживають, сплачують податки і вони позбавлені права впливати на життя своєї територіальної громади. Тому що вони не хочуть виписуватись з

Донецька чи Луганська. Власне кажучи, їм це інколи просто важко зробити.

Тому ми пропонуємо це не ототожнювати. Але, якщо на загальнонаціональних виборах відмінність виборчої адреси і місця проживання не має значення (там у нас пропорційна система, я сподіваюсь, що там нічого особливо не буде мінятися), то на місцевих виборах справді складніше: не можна додавати повну свободу, бо тоді будуть маніпуляції. Тому ми записали, що зміна виборчої адреси, визначення виборчої адреси, відмінної від місця проживання, за чітко виписаним переліком підстав. Його легко прописати, зробити так, щоб виборчі права були гарантовані і, разом з тим, не було можливості зловживати.

Нарешті проблема адміністрування місцевих виборів. Ми сподіваємося, що таки Центральна виборча комісія з часом матиме регіональні підрозділи секретаріату, оскільки без таких структур у регіонах забезпечити дотримання Конституції, виборчого законодавства на місцевих виборах Центральна виборча комісія практично неспроможна. Але я хотів би звернути увагу... Я закінчую, все. Значить, ми пропонуємо змінити строки оновлення територіальних виборчих комісій – не перед виборами, а хоча б за рік до виборів чи зразу після виборів. Тому що парадоксальна ситуація: приходять нові люди, не готові до роботи, проводять вибори і роблять дуже багато помилок.

І нарешті зміни до Конституції. Я хотів би звернути увагу, що є проблема призначення місцевих виборів. Дуже багато покладається на Верховну Раду і це перевантажує роботу Верховної Ради. На щастя, ми маємо ситуацію, коли внести розумні зміни до Конституції не є складно. І було б добре, щоб строки проведення чергових виборів призначалися законом, ЦВК лише оголошувала початок. І всі інші вибори, види місцевих виборів призначала Центральна виборча комісія.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Володимире Віталійовичу. Дякую

за презентацію.

Чи є бажачі? У нас є бажачі ще. Прошу слово, хвилина. Мікрофон, будь ласка.

ГАНУЩАК Ю.І. Юрій Ганущак, шосте скликання.

Я був причетний до робочої групи на першому етапі. Хочу звернути увагу, акцентувати увагу на тому: головне по виборах, які йдуть саме на рівні субрегіональному, регіональному, - це представництво. І в цьому випадку, дійсно, треба в комітеті визначитися, тобто від кожної громади - мінімум 1, а от друга частина, яка залежить від кількості населення, отут має фіксуватися. Моя пропозиція – це кількість мандатів дорівнює кількості громад помножити на 2. Тобто мінімум по 1, а решта – пропорційно до населення. Тому що велике місто має мати достатньо серйозне представництво.

Ще одне, на чому хочу наголосити: кількість депутатів у громаді. Чому наголошується 45? Тому що, якщо ми хочемо черпати кадри, які є потрібні для суспільної діяльності, повірте, це не більше 10 відсотків, які для цього створені, то має бути чітка річ. 45 виходить з розуміння...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 10 секунд завершити.

ГАНУЩАК Ю.І. ... по тому, скільки делегуємо на громаду, тому 45 - перший, верхній рівень регулюється тільки можливістю працювати самій раді.

І остання позиція - це мажоритарка з багатомандатними округами дозволяє вирішити проблему партійного будівництва і при цьому залучати також людей, які схильні до того, щоби бути у цьому комплексі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, Ігор Гузь.

ГУЗЬ І.В. Шановні колеги, я хотів би привернути вашу увагу до однієї ситуації. От я дивлюся пропозиції виборчої системи для виборів міських голів, і тут написано про те, що якщо буде подано більше половини голосів, значить, міський голова обраний, і там різниця. Але я тут хотів би почути в пана Ковтунця або в когось іншого. В чинному законодавстві в нас двотурова система тільки в містах, які мають сто тисяч виборців. Дев'яносто, да? Дев'яносто тисяч виборців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більше 90.

ГУЗЬ І.В. Більш ніж 90. Я розумію цю історію, як би аргументи, які були. Як на мене, от при підготовці нової виборчої системи я би пропонував, аби всі міські голови, в незалежності від кількості виборців, обиралися або за цією системою, власне, вона передбачає двотуровість. Тобто, якщо кандидат отримав більше половини голосів - він міський голова, якщо певну різницю, з певним відсотком, який перевищує; якщо ж ні - другий тур.

Як на мене, якщо в місті проживає 85 тисяч, а в іншому - 91, ну слухайте, і у нас дуже багато обрано міських голів, які отримали підтримку, якщо дуже велика конкуренція, 25 відсотків, 23 відсотки і так далі. Як на мене, це дуже несправедливо. Більше того, в мене ось такий пас і реверанс до представників "Слуги народу": це навіть політично вигідно політичній силі новій, будь-якій новій. Чому? Тому що у другому турі цих мастодонтів, які там по 20, по 30 років працюють на посадах, можна змінити, тому що в другому турі виборець, який голосував за інших кандидатів, він в основному об'єднується і готовий голосувати за альтернативу, а це є оновлення. Інше питання, яке це оновлення: якісне чи неякісне і так далі.

Я хотів би, щоб ми в процесі зафіксували цю мою позицію і десь спробували подискутувати з органами місцевого самоврядування, з асоціаціями, з всіма гравцями на цьому полі. І я вважаю, що це буде

демократично, і ніяких застережень не може бути в тому плані, що там аргументи, що це будуть певні більше кошти. Нічого страшного, ми обираємо міських голів на 4 ч 5 років, і було би важливо, аби ці міські голови були обраними більшістю голосів своїх виборців і мали мандат достатньо високий.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Ігорю.

Олександр Корнієнко.

КОРНІЄНКО О.С. Я хотів би, по-перше, подякувати творчому колективу цього дослідження, воно дуже ґрунтовне і дуже, дійсно, нам допоможе в прийнятті тих політичних рішень, які, дійсно, ми політично будемо приймати, на жаль, або на щастя, не знаю, тут просто... це так є, да, є така ситуація. що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це реальність.

КОРНІЄНКО О.С. ... дійсно питання виборчої системи, воно буде так само обговорюватись в рамках загальної стратегії і децентралізації і так далі.

Щодо якихось конкретних мазків, ми будемо про це говорити, ще обговорювати і на підкомітеті, і знову-таки під час обговорення самої реформи децентралізації. Тому що вибори і яка система – це теж цікавить всіх меншою мірою, ніж там чи буде префект керувати бюджетом. Але теж всіх цікавить, по якій системі будуть вибори в оновленому адміністративно-територіальному устрої.

Я єдине хотів би зазначити, що ми як партія, яка хоче навпаки відходити від прив'язок регіональних до діджиталізації, до Інтернет-партії, ми хотіли б все-таки рухатись у бік... тут ви назвали децентралізація, да, ми, мабуть, казали про централізацію, але централізацію не щодо того, що

рішення будуть приймати центральні органи партії, як це зараз є в Законі "Про місцеві вибори", і ми це сьогодні законопроектом 0939 трошки пом'якшили, до речі. Тому ми туди рухаємось, да, щоб не з Києва приймалось рішення про вибори до ОТГ.

А ми хочемо, в третю площину щоб ми входили – в площину того, що може існувати партія без... і приймати участь в політичних процесах – це головне – без розгалуженої системи прив'язок до місцевості саме. А зі складовою Інтернету, зі складовою існування віртуальних осередків. Тому що програма "Держава у смартфоні", вона крокує дуже активно країною. І дійсно, у нас зараз буде повна ідентифікація за рік, я думаю, можливості для там використання цифрових підписів, банк-ID, мобіл-ID і так далі всіх технологій.

І фактично ми виходимо в ситуацію, коли у нас може бути створено віртуальний осередок партії там обласний або там якийсь районний. І нам треба до цього теж рухатись і готуватись, а не залишатись в парадигмі там ячеек якихось там, прив'язаних до місцевості чи до підприємств. Ну, вибачайте, це трошки минуле сторіччя.

Врешті, позиції ми будемо дискутувати, обов'язково вас будемо запрошувати на ці дискусії. І я думаю, що разом цю систему напрацюємо. Це така у нас паралельна задача – разом з самою реформою децентралізації створити ту систему, яка допоможе дійсно оновити потім владу на місцях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Олександр.

Чи є ще бажаючі виступити? Прошу, Аліна Загоруйко.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Дякую, шановний головуючий.

В мене рефлексія буде на слова Юрія Володимировича і Олександра Сергійовича. Як ви знаєте, є доручення Президента Міністерству юстиції щодо розробки змін та вдосконалення законодавства про місцеві вибори. І на

базі цієї концепції, яку розробив Мінрегіон разом з Офісом Ради Європи і координатором проектів ОБСЄ в Україні, можливо, ці пропозиції ми візьмемо за основу і в такій координації дій разом з Мін'юстом розробимо зміни до законодавства про місцеві вибори. Вас, пане Ігорю Володимировичу, як голова підкомітету дозволю собі запросити, щоб ви долучилися до розробки відповідних змін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, якщо всі бажаючі висловилися, пропоную дану інформацію взяти просто до відома.

Переходимо до розділу "Різне". Шановні колеги, нагадую, що 4 листопада пройдуть комітетські слухання на тему: "Захист інвестицій в житлову нерухомість та шляхи вирішення проблем постраждалих інвесторів". До участі в заході запрошуються народні депутати України, представники центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, громадянського суспільства, експертного і наукового середовища. Місце проведення – місто Київ, вулиця Михайла Грушевського, 18/2, кімната 12. Прошу про вашу участь поінформувати секретаріат комітету. Прошу відповідальних народних депутатів та секретаріат провести нараду після комітету.

Колеги, також до відома: Мінрегіон ініціює розробку нового законопроекту щодо врегулювання питань довгобудів. І членів комітету буде запрошено до робочої групи, яка планується створитися у міністерстві.

Колеги, також нагадую, що 28 та 29 листопада відбудеться форум місцевого самоврядування, який пройде у місті Краматорськ. Вам завчасно для ознайомлення буде надіслано проект програми заходу, визначено спікерів та запропоновано членам комітету взяти участь. Просимо до четверга, до вечора 31 жовтня, проінформувати секретаріат комітету про

вашу участь у цьому заході. Просимо взяти до уваги, що до четверга є можливість купівлі квитків та бронювання готелю.

Колеги, оскільки у нас йде підготовка до слухань, круглих столів та форумів, інформую вас, що наступне засідання комітету відбудеться 13 листопада.

Чи є у колег заяви, повідомлення, оголошення? Якщо ні, оголошую засідання комітету на сьогодні закритим. Дякую всім за увагу і за терпіння.
На все добре!